

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) แบบ Two Group Pre-post Test Design ศึกษา 2 กลุ่ม วัด 2 ครั้งก่อนและหลังการทดลอง โดยกลุ่มทดลอง 26 ครอบครัว เข้าร่วมโปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว และกลุ่มควบคุม 26 ครอบครัวไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรม วัดผลการทดลอง 2 ครั้ง คือ วัดก่อนเข้าร่วมโปรแกรม (Pretest) และวัดหลังสิ้นสุดโปรแกรม (Posttest) 4 สัปดาห์ เพื่อประเมินผลของการใช้โปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวต่อการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างผู้ปกครองกับบุตรวัยรุ่น โดยวัดจากคะแนนการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างผู้ปกครองกับบุตรวัยรุ่น และระหว่างบุตรวัยรุ่นกับผู้ปกครอง ที่เปลี่ยนแปลงไปจากก่อนเข้าร่วมโปรแกรม

	วัดก่อนการทดลอง	สิ่งทดลอง	วัดหลังทดลอง
กลุ่มทดลอง(E)	O1	X	O2
กลุ่มควบคุม(C)	O3		O4

O1, O3 หมายถึง การประเมินการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างผู้ปกครองกับบุตรวัยรุ่น และระหว่างบุตรวัยรุ่นกับผู้ปกครองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนเข้าร่วมโปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว

O2, O4 หมายถึง การประเมินการสื่อสารเรื่องเพศ ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรวัยรุ่น และระหว่างบุตรวัยรุ่นกับผู้ปกครองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังเข้าร่วมโปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว 4 สัปดาห์

X หมายถึง โปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ คือผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นตอนต้นที่มีอายุระหว่าง 10-15 ปี ซึ่งกำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีการศึกษา 2551 โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอศรีราชา

จังหวัดชลบุรี กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) แบบ Two Group Pre-post Test Design โดยใช้ Power Analysis สำหรับ t-test ที่ $\alpha = .05$, $\beta = .20$, Power = .80 และ Effect Size ซึ่งคำนวณจากสูตรของ Glass (1976)

$$d = \frac{\bar{X}_E - \bar{X}_C}{SD_C}$$

d คือขนาดอิทธิพล

$\bar{X}_E$ คือค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลองโดยพิจารณาจากงานศึกษาของประภาพร สุวรรณภู (2548) ซึ่งพบว่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติการสื่อสารของกลุ่มทดลองหลังการทดลอง 1 เดือน เท่ากับ 50.30

$\bar{X}_C$ คือค่าเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมโดยพิจารณาจากงานศึกษาของประภาพร สุวรรณภู (2548) ซึ่งพบว่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติการสื่อสารของกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง 1 เดือน เท่ากับ 41.10

SD_C คือค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มควบคุมโดยพิจารณาจากงานศึกษาของประภาพร สุวรรณภู (2548) ซึ่งพบว่าค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติการสื่อสารของกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง 1 เดือน เท่ากับ 2.33

$$d = \frac{50.30 - 41.10}{2.33} = 3.94$$

การแปลผลค่า d (Delter) ซึ่งประมาณค่าขนาดค่าเฉลี่ย (Cohen, 1988)

ค่า d มากกว่า .80 = ขนาดอิทธิพลใหญ่

ค่า d .50 = ขนาดอิทธิพลปานกลาง

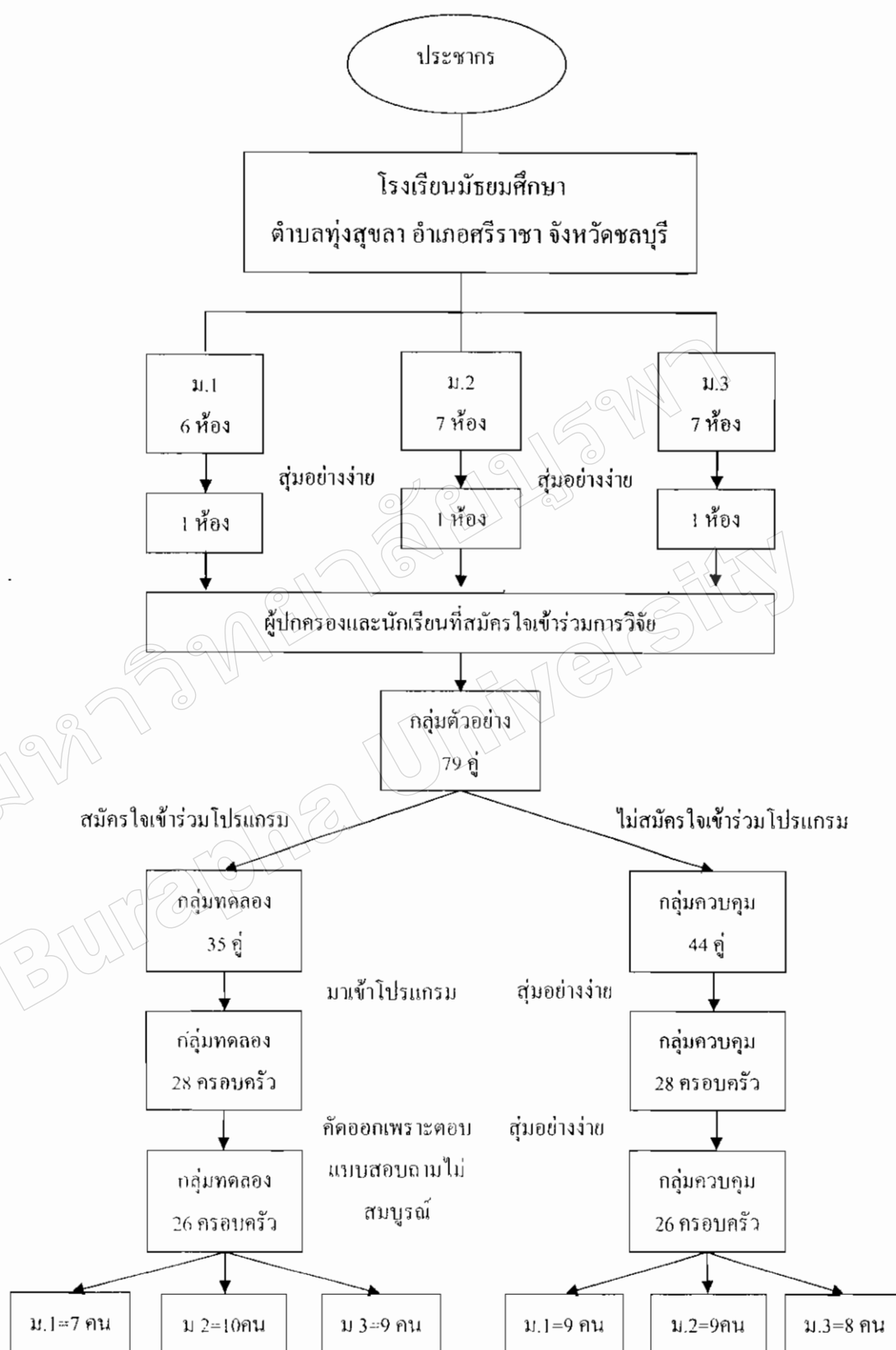
ค่า d น้อยกว่า .20 = ขนาดอิทธิพลเล็ก

นำค่าขนาดอิทธิพล (Effect Size) ที่คำนวณได้ = 3.94 มาประมาณขนาดตัวอย่างจากตารางขนาดตัวอย่างของ Cohen (1992) ได้ขนาดตัวอย่างในแต่ละกลุ่มเท่ากับ 26 คน เพื่อป้องกันการสูญหายของกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้จึงใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มละ 30 คน

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างคือผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 10-15 ปี ซึ่งกำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีการศึกษา 2551 โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง ในเขตอำเภอศรีราชา จ.ชลบุรี ทำการสุ่มอย่างง่ายชั้นเรียนละ 1 ห้อง และสอบถามความสมัครใจการเข้าร่วมวิจัยได้กลุ่มตัวอย่างที่สมัครใจเข้าร่วมการศึกษาวิจัยจำนวน 79 คู่ แบ่งเป็นครอบครัวที่สมัครใจเข้าโปรแกรม 35 คู่ แต่สามารถเข้าร่วมโปรแกรมได้ 28 คู่ และคัดออกเนื่องจากตอบแบบสอบถามก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวไม่สมบูรณ์ 2 คู่ จึงเหลือกลุ่มทดลองจำนวน 26 คู่ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สมัครใจเข้าร่วมโปรแกรมจำนวน 44 คู่ ทำการสุ่มอย่างง่ายจากครอบครัวที่ตอบแบบสอบถามการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวก่อนและหลังการทดลองสมบูรณ์เหลือ 28 และ 26 คู่ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างแต่ละครอบครัวประกอบด้วยผู้ปกครอง 1 คนและบุตรวัยรุ่น 1 คนโดยมีเกณฑ์กำหนดคุณสมบัติดังนี้

1. ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา ญาติพี่น้อง หรือบุคคลที่ทำหน้าที่หลักในการดูแลเอาใจใส่ อบรมเลี้ยงดูวัยรุ่นอย่างน้อย 1 ปีและอาศัยอยู่บ้านเดียวกันกับวัยรุ่น
2. วัยรุ่นตอนต้นหมายถึงนักเรียนซึ่งกำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งเพศชายและเพศหญิง มีอายุระหว่าง 10-15 ปี
3. ผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน อาจเป็นครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวขยายก็ได้
4. สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้
5. สมัครใจและยินดีเข้าร่วมการศึกษาวิจัย

ภาพที่ 2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามประกอบด้วย

3.1.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

3.1.1.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของครอบครัว ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ของบุคคลที่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูวัยรุ่น ความสัมพันธ์กับวัยรุ่น และลักษณะครอบครัว

3.1.1.2 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของบุตรวัยรุ่น ประกอบด้วย เพศ อายุ ลำดับที่เกิด บุคคลที่วัยรุ่นสนิทสนมด้วยมากที่สุด

3.1.2 แบบสอบถามการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวประกอบด้วย

3.1.2.1 แบบสอบถามการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างผู้ปกครองกับบุตรวัยรุ่น สำหรับผู้ปกครองเป็นผู้ตอบ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้แบบสอบถามของ Aspy, et al. (2007) Cronbach'alpha 0.61 เป็นแนวทางในการสร้าง มีเนื้อหาครอบคลุม ด้านการเปลี่ยนแปลงทางด้านการพัฒนาทางเพศของวัยรุ่น การถ่ายทอดค่านิยมเรื่องเพศ การเลือกคบเพื่อนต่างเพศหรือแฟน การมีเพศสัมพันธ์ที่เหมาะสม การตั้งครรภ์และการป้องกัน โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการป้องกัน ลักษณะของคำถามจะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ไม่เคยทำเลย หมายถึง ผู้ตอบไม่เคยกระทำตามข้อความนั้นเลย

นานๆครั้ง หมายถึง ผู้ตอบกระทำตามข้อความนั้น 1-3 ครั้งต่อสัปดาห์

บ่อยครั้ง หมายถึง ผู้ตอบกระทำตามข้อความนั้น 4-6 ครั้งต่อสัปดาห์

เป็นประจำ หมายถึง ผู้ตอบกระทำตามข้อความนั้นมากกว่า 7 ครั้งต่อสัปดาห์

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

4	ทำเป็นประจำ
3	ทำบ่อยครั้ง
2	ทำนาน ๆ ครั้ง
1	ไม่เคยทำเลย

การแปลค่าคะแนน ถ้าคะแนนสูง หมายถึงผู้ปกครองมีการสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรวัยรุ่นบ่อยครั้ง และคะแนนต่ำหมายถึงผู้ปกครองมีการสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรวัยรุ่นจำนวนน้อยครั้ง

3.1.2.2 แบบสอบถามการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างบุตรวัยรุ่นกับผู้ปกครอง

สำหรับบุตรวัยรุ่นเป็นผู้ตอบ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยลักษณะคำถามจะสอดคล้องกับแบบสอบถามของผู้ปกครอง ซึ่งครอบคลุมเนื้อหา ด้านการเปลี่ยนแปลงทางด้านการพัฒนาทางเพศของวัยรุ่น การถ่ายทอดค่านิยมเรื่องเพศ การเลือกคบเพื่อนต่างเพศหรือแฟน การมีเพศสัมพันธ์ที่เหมาะสม

การตั้งครรภ์และการป้องกัน โรคติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์และการป้องกันลักษณะของคำถามจะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ไม่เคยทำเลย หมายถึง ผู้ตอบไม่เคยกระทำตามข้อความนั้นเลย

นานๆ ครั้ง หมายถึง ผู้ตอบกระทำตามข้อความนั้น 1-3 ครั้งต่อสัปดาห์

บ่อยครั้ง หมายถึง ผู้ตอบกระทำตามข้อความนั้น 4-6 ครั้งต่อสัปดาห์

เป็นประจำ หมายถึง ผู้ตอบกระทำตามข้อความนั้นมากกว่า 7 ครั้งต่อสัปดาห์

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้ 4 ทำเป็นประจำ

3 ทำบ่อยครั้ง

2 ทำนาน ๆ ครั้ง

1 ไม่เคยทำเลย

การแปลผลคะแนน ถ้าคะแนนสูง หมายถึง บุตรวัยรุ่นมีการสื่อสารเรื่องเพศกับผู้ปกครองบ่อยครั้ง และคะแนนต่ำหมายถึง บุตรวัยรุ่นมีการสื่อสารเรื่องเพศกับผู้ปกครองจำนวนน้อยครั้ง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ โปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างผู้ปกครองกับบุตรวัยรุ่น ประกอบด้วย

1. การสนทนากับกลุ่มผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่น เพื่อค้นหา เปิดเผยความเชื่อและทัศนคติของผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นกระตุ้นให้ผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นเกิดการสะท้อนคิดต่อความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหาการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ทำให้ผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นเข้าใจกันมากขึ้น เกิดการเปลี่ยนแปลงความเชื่อที่ขัดขวางการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างผู้ปกครองกับบุตรวัยรุ่น และส่งเสริมให้เกิดความเชื่อที่เอื้อต่อการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างผู้ปกครองกับบุตรวัยรุ่น เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการแก้ปัญหาการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว ที่สอดคล้องกับบริบทและทัศนคติของครอบครัว โดยครอบคลุมเนื้อหาด้านการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการทางเพศของวัยรุ่น การถ่ายทอดค่านิยมเรื่องเพศ การคบเพื่อนต่างเพศหรือแฟน การมีเพศสัมพันธ์ที่เหมาะสม การตั้งครรภ์และการป้องกัน โรคติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์และการป้องกัน โดยใช้เวลา 3 ชั่วโมง ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างบริบทของครอบครัวเพื่อเปลี่ยนแปลงความเชื่อ (Creating a Context for Changing Beliefs) เป็นการสร้างสัมพันธภาพและการคงไว้ซึ่งสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยกับผู้เข้าร่วมวิจัยกลุ่มทดลองและระหว่างผู้เข้าร่วมวิจัยด้วยกัน จัดอุปสรรคต่อการเปลี่ยนแปลงและค้นหาความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว ให้ผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นเกิด

มุมมองร่วมกัน และสามารถแยกแยะปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศที่เกิดขึ้นในครอบครัวได้ชัดเจนขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 การประเมิน ค้นหาและแยกแยะความแตกต่างความเชื่อของครอบครัว (Assessing, Uncovering and Distinguishing Beliefs) เกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศ ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว หรือเอื้อต่อการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว ความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการควบคุม ค้นหาศักยภาพ ความคาดหวังและการปรับตัวของผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นต่อปัญหาการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว

ขั้นตอนที่ 3 การปรับเปลี่ยนความเชื่อที่เป็นอุปสรรคต่อการเปลี่ยนแปลง (Intervening and Challenging Constraining Beliefs) ด้วยการให้คำชื่นชม (Commendations) กระตุ้นให้ผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นสะท้อนคิดถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหาการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว และส่งผลถึงพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ชี้ให้เห็นความไม่สอดคล้องกันระหว่างความเชื่อกับพฤติกรรมการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว เสนอความคิดเห็น ให้คำแนะนำที่แตกต่าง สร้างทางเลือกหรือความเชื่อใหม่เพื่อให้ผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นปรับเปลี่ยนความเชื่อที่เป็นอุปสรรคต่อการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวให้เอื้อต่อการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว

ขั้นตอนที่ 4 การแยกแยะความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และการส่งเสริมความเชื่อที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง (Distinguishing Change: Bringing Forth Facilitating Beliefs) กระตุ้นให้ผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่น สังเกตและสำรวจผลของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในครอบครัว โดยผ่านการสะท้อนคิด และส่งเสริมความเชื่อที่เอื้อต่อการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว

2. หนังสือคู่มือเพศศึกษาสำหรับวัยรุ่นและครอบครัว หลังจบการสนทนากับกลุ่มผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่น มอบหนังสือคู่มือเพศศึกษาสำหรับเด็กและครอบครัว (สรรพสิทธิ์ คุ้มพ์ ประพันธ์, 2548) ให้ผู้ปกครองและหนังสือถาม-ตอบเพศศึกษาสำหรับวัยรุ่น (นิกร ดุสิตสิน, 2548) ให้บุตรวัยรุ่นนำกลับไปอ่าน เพื่อช่วยให้ผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นมีความเข้าใจเรื่องเพศ เข้าใจธรรมชาติของวัยรุ่น และเข้าใจวิธีการพูดคุยเรื่องเพศมากขึ้น สร้างความมั่นใจให้สามารถสื่อสารเรื่องเพศได้ และคงไว้ซึ่งการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว

3. การโทรศัพท์ติดตามความเชื่อและพฤติกรรมการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวหลังจบการสนทนา 2 สัปดาห์ เพื่อติดตามความเชื่อและพฤติกรรมการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว กระตุ้นให้ครอบครัวสังเกตและตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารในครอบครัว ปรับเปลี่ยนความเชื่อที่เป็นยังเป็นอุปสรรคต่อการสื่อสารในครอบครัว ส่งเสริมความเชื่อที่เอื้อต่อการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว ชื่นชมความสามารถใน

การจัดการ ศักยภาพ การปรับตัวของผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นต่อการสื่อสารเรื่องเพศ และเพื่อคงไว้ซึ่งการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว

4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1.1 การหาความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามทั้งหมดที่ผู้วิจัยปรับปรุงไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของภาษา ความชัดเจนในเนื้อหาและความครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ หลังจากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

4.1.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่นตอนต้น ที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจำนวน 30 ครอบครัวในโรงเรียนมัธยมในเขตอำเภอศรีราชา แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

4.1.2.1 แบบสอบถามการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวระหว่างผู้ปกครองกับบุตรวัยรุ่น มีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) = .947

4.1.2.2 แบบสอบถามการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวระหว่างบุตรวัยรุ่นกับผู้ปกครอง มีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์ อัลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) = .834

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

การหาความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำโปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศของครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่นตอนต้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ให้เหมาะสม หลังจากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง

5. การเตรียมตัวผู้วิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งผู้วิจัยมีประสบการณ์การฝึกปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวโดยใช้รูปแบบความเชื่อความเจ็บป่วยดูแลครอบครัวที่มีผู้ป่วยเรื้อรัง โดยมีอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ยังผ่านการอบรมการพยาบาลรูปแบบความเชื่อความเจ็บป่วย โดยศาสตราจารย์ ดร. ลอเรน ไรท์ (Dr.Lorraine M. Wright.) และการศึกษาคุณานการพยาบาลรูปแบบความเชื่อความเจ็บป่วยที่ Calgary University of Nursing, Canada

6. การพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมการศึกษาวิจัย

การพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมการศึกษาวิจัย โดยการนำเสนอโครงการวิจัยต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อได้รับการพิจารณาแล้วจึงดำเนินการขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งหนังสือชี้แจงวัตถุประสงค์ ระยะเวลาที่ทำการศึกษาวิจัย วิธีการดำเนินการศึกษาวิจัย โดยไม่ปิดบัง และให้อิสระในการตัดสินใจเข้าร่วมการศึกษาวิจัย ซึ่งขึ้นอยู่กับความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่าง และลงชื่อยินดียินดีเข้าร่วมการศึกษาวิจัย ในใบแสดงความยินยอมสมัครใจเข้าร่วมการศึกษาวิจัย ขณะอยู่ในระหว่างการดำเนินการทดลอง กลุ่มตัวอย่างมีอิสระในการบอกยุติการเข้าร่วมการศึกษาวิจัยได้โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะถูกเก็บเป็นความลับ และไม่นำไปทำประโยชน์อย่างอื่นนอกจากที่ได้ชี้แจงให้ทราบก่อนเข้าร่วมการวิจัย หลังสิ้นสุดเข้าร่วมโปรแกรมการปรับเปลี่ยนความเชื่อของครอบครัววัยรุ่นตอนต้นต่อการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว ผู้ร่วมวิจัยได้รับเอกสาร และคำแนะนำเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

7.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาถึงสถานที่เก็บรวบรวมข้อมูล โรงเรียนมัธยมศึกษา ในการดูแลของโรงพยาบาล อ่าวอุดมอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดชลบุรี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย

7.2 ผู้วิจัยเข้าพบผู้อำนวยการ โรงเรียน เพื่อแนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย รายละเอียด และระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

7.3 สุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนดได้กลุ่มตัวอย่างชั้นเรียนละ 1 ห้อง ประสานงานกับอาจารย์ที่ปรึกษาประจำชั้นเรียน ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย รายละเอียด และระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

7.4 ส่งหนังสือแนะนำตนเองและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ระยะเวลาที่ทำการศึกษา วิธีการดำเนินการแก่ผู้เข้าร่วมวิจัย ขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงการพิทักษ์สิทธิในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยคำนึงถึงสิทธิความเป็นบุคคล และให้อิสระในการตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัย ซึ่งขึ้นอยู่กับความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่าง หากกลุ่มตัวอย่างยินดียินดีเข้าร่วมการศึกษาวิจัย ให้ลงชื่อยินดียินดีสมัครใจเข้าร่วมการศึกษาวิจัย ในใบแสดงความยินยอมสมัครใจเข้าร่วมการศึกษาวิจัย

7.5 ทำการแยกกลุ่มตัวอย่างที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัยจำนวน 79 คู่ โดยสมัครใจเข้าร่วมโปรแกรม 35 คู่เข้ากลุ่มทดลอง และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สมัครใจเข้าร่วมโปรแกรมเข้ากลุ่มควบคุม 44 คู่

7.6 กลุ่มตัวอย่างทั้ง 79 คู่ตอบแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล และแบบสอบถามการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างผู้ปกครองกับวัยรุ่น (Pre-test) เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับภายใน 1 สัปดาห์

กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว โดยดำเนินการดังนี้

1. แบ่งกลุ่มทดลองออกเป็น 3 กลุ่มๆละ 12-10-13 คู่ ตามสมัครใจเข้าร่วมโปรแกรมตามวัน เวลาที่นัดหมาย (กำหนดวันนัดหมาย 2 วันในวันเสาร์ภาคเช้า บ่ายและวันอาทิตย์ภาคเช้า)
2. กลุ่มทดลองแต่ละกลุ่มเข้าร่วมโปรแกรม ตามวัน เวลาที่นัดหมาย โดยใช้สถานที่ของโรงเรียน ผู้วิจัยทำการสนทนากับกลุ่มผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นใช้เวลา 3 ชั่วโมง ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างบริบทของครอบครัวเพื่อเปลี่ยนแปลงความเชื่อ (Creating a Context for Changing Beliefs)

- 1) การสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยกับผู้เข้าร่วมวิจัยและระหว่างผู้เข้าร่วมวิจัยด้วยกันผู้วิจัยแนะนำตัวเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ขั้นตอน และระยะเวลาของการดำเนินกิจกรรมแก่ผู้เข้าร่วมวิจัย ด้วยท่าทีที่เป็นมิตร พร้อมทั้งให้ผู้เข้าร่วมวิจัยแนะนำตนเอง เพื่อให้ผู้เข้าร่วมวิจัยทำความรู้จักคุ้นเคย ทำกิจกรรมนันทนาการเพื่อให้เกิดความผ่อนคลาย เป็นกันเอง
- 2) เชื้อเชิญให้ผู้เข้าร่วมวิจัยถามคำถามที่ต้องการคำตอบมากที่สุดคนละหนึ่งคำถามเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศ เพื่อค้นหาความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวให้ผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นในปกครองเกิดมุมมองและสามารถแยกแยะปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว ที่เกิดขึ้นในครอบครัวได้ชัดเจนขึ้น โดยให้ผู้ปกครองนั่งแยกกลุ่มจากบุตรวัยรุ่น (แต่อยู่ในห้องเดียวกันและทำกิจกรรมพร้อมกัน) และแต่ละคนเขียนคำถามลงในกระดาษบัตรคำ ส่งให้ผู้ช่วยผู้วิจัยคิดที่กระดาษ Flow Chart

3) ขจัดอุปสรรคต่อการเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยรวบรวมสรุปข้อคำถามร่วมกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการสนทนาได้ชัดเจนขึ้น และเก็บไปบันทึกทางเดียวกัน

ขั้นตอนที่ 2 การประเมิน ค้นหาและแยกแยะความแตกต่างความเชื่อของครอบครัว (Assessing, Uncovering and Distinguishing Beliefs) เกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว

1) ประเมิน ค้นหาความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว และความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการควบคุม ค้นหาศักยภาพ ความคาดหวังและการปรับตัวของผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นต่อปัญหาการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว ด้วยประเด็นคำถาม “ทำไมต้องมีการสื่อสารหรือพูดคุยเรื่องเพศในครอบครัว” ให้แต่ละคนเขียนคำตอบลงในกระดาษบัตรคำ ส่งให้ผู้ช่วยผู้วิจัยติดที่กระดาษ Flow Chart

2) แยกแยะความแตกต่างความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว หรือเอื้อต่อการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว โดยผู้วิจัยกระตุ้นให้กลุ่มผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นร่วมแสดงความคิดเห็นและสรุป แยกแยะความเชื่อที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว หรือเอื้อต่อการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว แยกแยะความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการควบคุม ค้นหาศักยภาพ ความคาดหวังและการปรับตัวของผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นต่อปัญหาการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว

ขั้นตอนที่ 3 การปรับเปลี่ยนความเชื่อที่เป็นอุปสรรคต่อการเปลี่ยนแปลง (Intervening and Challenging Constraining Beliefs) ด้วยวิธี

1) ให้คำชื่นชม (Commendations) ผู้ปกครองและนักเรียนวัยรุ่นในปกครองต่อความเชื่อที่สอดคล้องกัน และเอื้อต่อเอื้อต่อการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว และส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมของวัยรุ่น

2) กระตุ้นให้ครอบครัวและวัยรุ่นสะท้อนคิดถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหาการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว และส่งผลถึงพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ด้วยประเด็นคำถาม “ถ้าไม่มีการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวจะเกิดผลกระทบอย่างไรกับครอบครัว” และ “ท่านคาดหวังกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นอย่างไร” (ผู้ปกครองและวัยรุ่นเขียนคำตอบลงในกระดาษ ส่งให้ผู้ช่วยผู้วิจัยนำไปติดที่กระดาษ Flow Chart) หลังจากนั้นผู้วิจัยชี้ให้เห็นความไม่สอดคล้องกันระหว่างความเชื่อกับพฤติกรรม (สิ่งที่ปฏิบัติ) และให้กลุ่มผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นร่วมแสดงความคิดเห็น

3) เชื้อเชิญให้ผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอแนะที่แตกต่าง สร้างทางเลือกหรือความเชื่อใหม่เพื่อให้ผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นปรับเปลี่ยนความเชื่อที่เป็นอุปสรรคต่อการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวให้เอื้อต่อการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวด้วยประเด็น “ทำอย่างไร” (ผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นแต่ละคนเขียนคำตอบลงในกระดาษบัตรคำ ส่งให้ผู้ช่วยผู้วิจัยติดที่กระดาษ Flow Chart) หลังจากนั้นผู้วิจัยกระตุ้นให้ผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นร่วมแสดงความคิดเห็น และสรุปแนวทางการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว

ขั้นตอนที่ 4 การแยกแยะความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และการส่งเสริมความเชื่อที่เอื้อต่อความเปลี่ยนแปลง (Distinguishing Change: Bringing Forth Facilitating Beliefs)

- 1) กระตุ้นให้ครอบครัวและวัยรุ่นแยกแยะความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และประเมินการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวที่ผ่านมา โดยผ่านการสะท้อนคิด
- 2) ส่งเสริมความเชื่อที่เอื้อต่อการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวภายใต้บริบทของความรัก โดยการสร้าง “พันธสัญญา” ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรวัยรุ่น เพื่อคงไว้ซึ่งความเชื่อที่เอื้อต่อการสื่อสารเรื่องเพศและพฤติกรรมการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างผู้ปกครองกับบุตรวัยรุ่น
- 3) ให้คำชื่นชม (Commendations) ผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นต่อความเชื่อที่สอดคล้องกัน และเอื้อต่อเอื้อต่อการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวภายใต้บริบทของความรักและสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว ส่งผลให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม ไม่สร้างความวิตกกังวลให้ผู้ปกครอง โรงเรียนและสังคม
- 4) ผู้วิจัยสรุปประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการสนทนากับกลุ่มครอบครัว และแนวทางการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว

3. หลังจบการสนทนากับกลุ่มผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่น มอบหนังสือคู่มือเพศศึกษาสำหรับวัยรุ่นและครอบครัวแก่ผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นกลุ่มทดลอง เพื่อช่วยให้ผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นมีความเข้าใจเรื่องเพศ เข้าใจธรรมชาติของวัยรุ่น และเข้าใจวิธีการสื่อสารเรื่องเพศมากขึ้น สร้างความมั่นใจให้สามารถสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวได้ และคงไว้ซึ่งการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว

4. หลังจบการสนทนา 2 สัปดาห์ โทรศัพท์ติดตามความเชื่อและพฤติกรรม การสื่อสารเรื่องเพศระหว่างผู้ปกครองกับบุตรวัยรุ่น โดยกระตุ้นให้ผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นสังเกต และตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศ ปรับเปลี่ยนความเชื่อที่เป็นยังเป็นอุปสรรคต่อการสื่อสารเรื่องเพศ ส่งเสริมความเชื่อที่เอื้อต่อการสื่อสารเรื่องเพศ ชื่นชมความสามารถในการจัดการ สักยภาพ การปรับตัวของผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่นต่อการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว และคงไว้ซึ่งการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว

5. ประเมินผลของโปรแกรมการปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว โดยกลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวระหว่างผู้ปกครองกับวัยรุ่น และระหว่างวัยรุ่นกับผู้ปกครอง หลังเสร็จสิ้น โปรแกรม 4 สัปดาห์ (Post-test)

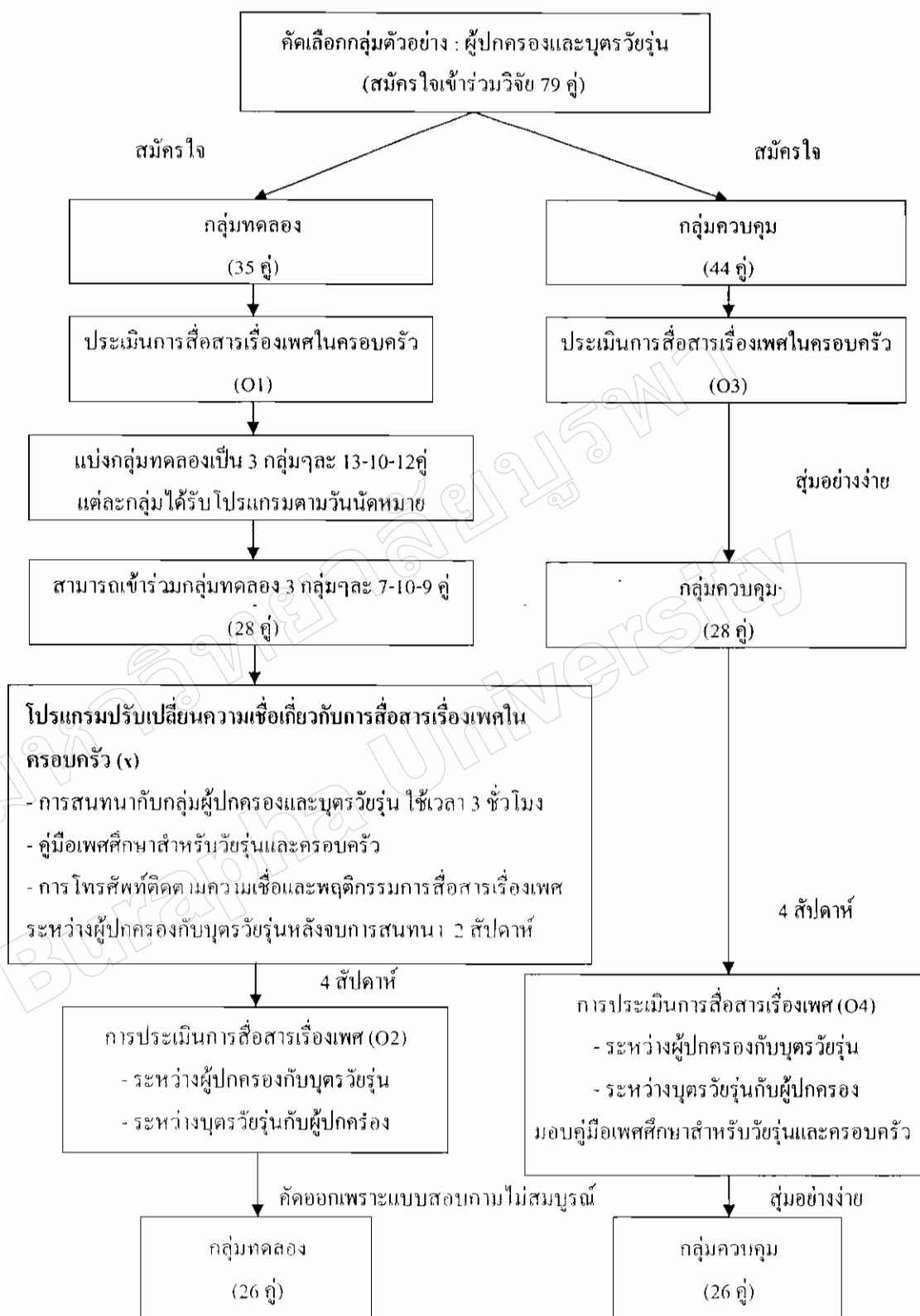
6. เก็บรวบรวมแบบสอบถาม (Post-test) กลับภายใน 1 สัปดาห์

กลุ่มควบคุม ไม่ได้รับโปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศ ในครอบครัว ประเมินผล (Post-test) โดยกลุ่มควบคุมตอบแบบสอบถามการสื่อสารเรื่องเพศใน ครอบครัวระหว่างผู้ปกครองกับวัยรุ่นและระหว่างวัยรุ่นกับผู้ปกครอง หลังเสร็จสิ้นการทดลอง 4 สัปดาห์ และมอบหนังสือคู่มือเพศศึกษาสำหรับวัยรุ่นและครอบครัวแก่ผู้ปกครองและบุตรวัยรุ่น กลุ่มควบคุม หลังจากการรวบรวมแบบสอบถามการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวกลับ

7.7 มอบหนังสือแสดงความขอบคุณผู้เข้าร่วมวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้อง

7.8 รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล แปลผล

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

8.1 ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยาย การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ

8.2 ใช้การทดสอบที (Paired t-test และ Independent t-test) ถ้าข้อมูลมีการแจกแจงปกติ สำหรับ

8.2.1 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างผู้ปกครอง กับบุตรวัยรุ่นของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง 4 สัปดาห์

8.2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างบุตรวัยรุ่น ผู้ปกครองของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง 4 สัปดาห์

8.2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างผู้ปกครอง กับบุตรวัยรุ่นของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง 4 สัปดาห์

8.2.4 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างบุตรวัยรุ่น กับผู้ปกครองของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง 4 สัปดาห์

8.2.5 เปรียบเทียบผลต่างคะแนนเฉลี่ยการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างผู้ปกครองกับบุตร วัยรุ่นของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง 4 สัปดาห์

8.2.6 เปรียบเทียบผลต่างคะแนนเฉลี่ยการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างบุตรวัยรุ่นกับ ผู้ปกครองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง 4 สัปดาห์